خبر

شهادت رضا ضراب علیه مقام ترکیه‌ای

● **شرق:** روز گذشته خبرگزاری تسنیم، به نقل از رسانه‌های آمریکایی نوشت، «رضا ضراب»، تاجر ایرانی- ترکیه‌ای که در آمریکا متهم به دورزدن قوانین تحریم‌های ضدایرانی است، به جرائم ادعایی خود در این زمینه اعتراف کرده و قرار است علیه یک مقام سابق «هالک‌بانک» ترکیه شهادت دهد.

رضا ضراب در ایران یکی از متهمان پرونده فساد نفتی است که در آن، بابک زنجانی به اعدام محکوم شده است. او فروردین سال گذشته در آمریکا به اتهام صدهامیلیون دلار معاملات مالی در نقض تحریم‌های آمریکا علیه ایران در بازداشت به سر می‌برد. در این پرونده به ۹ نفر اتهام کیفری زده شده است، اما تنها رضا ضراب و «محمت هاکان آتیلا»، معاون مدیرکل «هالک‌بانک» ترکیه، در بازداشت دولت آمریکا هستند. به گزارش ایسنا، روز دوشنبه بود که «ریچارد برمن»، قاضی پرونده، در جریان روند انتخاب اعضای هیئت‌منصفه در نیویورک گفت که رضا ضراب در هفته جاری محاکمه نخواهد شد و گفته می‌شود که او ممکن است در ازای تخفیف مجازات با مقام‌های دادستانی به توافق رسیده باشد. «دیوید دنتون»، معاون دادستان آمریکا، روز سه‌شنبه در بیانیه آغازین خود در جلسه محاکمه هاکان آتیلا، گفته است که ضراب، جزئیاتی داخلی از یک طرح پولشویی بین‌المللی را ارائه خواهد کرد. وکیل آتیلا نیز در اظهارات آغازین خود در دادگاه اعتبار شهادت ضراب را زیر سؤال برد و گفت که ضراب قصد دارد برای رهایی از زندان، دروغ بگوید.

اسناد دادگاه که روز سه‌شنبه منتشر شده‌اند، می‌گویند ضراب روز ۲۶ اکتبر (چهار آبان) به شش فقره از اتهامات خود درباره دورزدن تحریم‌های ایران اعتراف کرده است. این اسناد همچنین ادعا می‌کنند ضراب به جرم خود درباره پرداخت رشوه به یک زندان‌بان آمریکا برای تهیه الکل و گوشی موبایل اعتراف کرده است. مشخص نشده ضراب چه استفاده‌ای از گوشی خود کرده است. وکیل او از توضیح دراین‌باره به رسانه‌های بین‌المللی خودداری کرد.

پیش از این رسانه‌های ترکیه نوشته بودند که رضا ضراب به کمک هالک‌بانک در سال‌های ۲۰۱۲ و ۲۰۱۳، حدود هشت‌میلیارد دلار طلا از طریق ترکیه به ایران منتقل کرده و فعالیت‌های اقتصادی او در ترکیه برای دورزدن تحریم‌های ایران بوده است.

به گزارش ایسنا به نقل از رویترز، از دیگر متهمان پرونده می‌توان «سلیمان اصلان»، رئیس پیشین هالک‌بانک و «ظفر چاغلایان»، وزیر اقتصاد پیشین ترکیه را نام برد.

معاون دادستان آمریکا مدعی است که دو طرح برای کمک به ایران در راستای صرف پول به‌دست‌آمده از فروش نفت با وجود تحریم‌های آمریکا وجود داشته است. در یکی از این طرح‌ها، متهمان به نهادهایی در ایران کمک کرده‌اند طلا خریداری و سپس به دوبی منتقل کنند که برای تبدیل به دلار آمریکا و دیگر پول‌های رایج قاچاق شده است. بنا بر ادعای دیوید دنتون، در طرح دوم نیز دادوستدهای ممنوع به دلیل تحریم‌ها به‌عنوان خرید غذا معرفی شده بودند که به دلایل بشردوستانه، انجام آن با وجود تحریم‌ها ممکن است. او ادعا کرده که شرکت‌های رضا ضراب این دادوستدها را انجام داده‌اند و آتیلا نیز این معاملات را به‌گونه‌ای طراحی کرده که مشروع جلوه کنند.

پرونده اتهامی رضا ضراب باعث تنش سیاسی بین ترکیه و آمریکا شده است و رجب‌طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه، این پرونده را ناشی از انگیزه‌های سیاسی دانسته که دولت ترکیه را هدف قرار داده است.

دادستانی آمریکا مدعی است که مقامات عالی‌رتبه دولت ترکیه در معاملات ضراب نقش داشته و از پولشویی‌های او به‌طور فعال حمایت کرده‌اند. همچنین گفته می‌شود که ضراب برای عملی‌شدن برنامه‌هایش به همین مقامات دولت ترکیه رشوه‌های میلیونی پرداخت کرده است.

مقامات قوه قضائیه آمریکا می‌گویند که می‌توانند ثابت کنند تمامی این اقدامات با اطلاع مقامات عالی‌رتبه ترکیه انجام شده است. در آن زمان رجب‌طیب اردوغان، نخست‌وزیر ترکیه بوده است. این در حالی است که مقامات ترکیه بارها ضمن رد این اتهامات، تأکید کرده‌اند پرونده مطرح‌شده علیه رضا ضراب با انگیزه‌های سیاسی انجام شده و به‌طور مستقیم دولت ترکیه را هدف قرار داده است.

بر همین اساس روز سه‌شنبه، خبرگزاری مهر به نقل از «حریت» نوشت که دادستانی استانبول حکم جلب دو مقام حزبی و بانکی این کشور را به اتهام جعل مدرک علیه «رضا ضراب» صادر کرده است؛ اولی حکم جلب برای «آیکان اردمیر»، معاون حزب جمهوری خلق است که براساس این حکم، متهم است که در پرونده ضراب در آمریکا به تنظیم گزارش‌های جعلی اقدام کرده است. حکم دوم هم علیه «عثمان ذکی جانیتز» از حسابرسان مشهور در نظام بانکی این کشور به اتهامی مشابه با معاون حزب جمهوری خلق، صادر شده است. دادستانی آمریکا هم در ۱۶ شهریور، یک وزیر سابق دولت ترکیه، مدیرکل سابق یک بانک دولتی و دو مقام دیگر این بانک را به توطئه برای دورزدن تحریم‌های ایران متهم کرده بود.

politics@sharghdaily.ir

گزارش «شرق» از فامیلی که نامش به پرونده فساد تاریخی پیوند خورد

خانواده آقای خاوری

آمنه شیرافکن

این جمله را یحتمل در محاورات تاکسی‌محور زیاد شنیده‌اید «...بچه‌هایشان را می‌فرستند خارج برای روز مبادا». این جمله از مهر ۹۰ به آن سو مصداق بیرونی یافت؛ آن هم با لورفتن ماجرای فرار محمودرضا خاوری، رئیس اسبق بانک ملی ایران، از کشور. او به بهانه حضور در سمیناری در انگلیس، ایران را به مقصد بریتانیا ترک کرد و سر از کانادا درآورد. طنز تلخ تاریخ این است که رئیس یکی از مهم‌ترین بانک‌های کشور دوتابعیتی بود و تا آن روزگار این مسئله حساسیت هیچ مقام مسئولی را برنینگیخته بود. او سال ۸۵ تابعیت کانادایی‌اش را به دست آورد و سال ۸۶ آنجا برای خودش خانه‌ای خریداری کرد. البته خبرهای دیگری نشان از آن دارد که خاندان خاوری (فرزندان پسری او) از سال ۸۱ در تورنتوی کانادا صاحب ملک و مال بودند. خاوری سه فرزند دارد، پرندیس تک دختر خانواده است و خشایار و اردوان، پسران خاوری‌اند.

محمودرضا خاوری در کولاک حذف مدیران بانکی در دوره احمدی‌نژاد از معدود مدیرانی بود که به جای «حذف»، «ارتقا» یافت؛ از مدیرعاملی بانک سپه به مدیرعاملی بانک ملی ایران رفت و بر میز مدیریت تکیه زد. طنز دیگر اینکه از او کتابی با موضوع قانون بانکداری در ایران منتشر شده و کماکان در کتاب‌فروشی‌ها قابل دسترس است.

اعتراض ایرانیان مقیم کانادا به حضور خاوری

خبر فرار خاوری به کانادا مهر ۹۰ رسانه‌ای شد. نه‌تنها رسانه‌های داخلی که رسانه‌های آمریکایی و کانادایی هم به این فرار واکنش نشان دادند. جامعه ایرانی‌های مقیم کانادا نیز همان موقع در نامه‌ای به رؤسای کشور از حضور خاوری در خاک کانادا گله کرده بودند. آنها در این نامه نام خاوری را بارها با فساد سه هزار میلیاردتومانی صورت‌گرفته در ایران مرتبط دانسته‌اند. براساس اطلاعات دفتر ثبت اسنادی در کانادا، خاوری در سال ۸۶ (یعنی چهار سال پیش از فرارش از ایران) خانه‌ای را به قیمت سه میلیارد تومان خریداری کرده بود. قیمت دلار آن روزها هزار تومان بود و این روزها چهار هزار تومان. یادمان نرود که در سیزدهمین جلسه محاکمه متهمان پرونده فساد سه هزار میلیاردتومانی، قاضی پرونده اعلام کرده بود که یکی از معاونان وقت وزارت اطلاعات در دولت احمدی‌نژاد از خروج محمودرضا خاوری مطلع بوده است.

به گزارش پایگاه خبری «گلاب اند میل» خانواده خاوری در سال‌های گذشته حوزه نفوذ خود در تورنتو را توسعه داده‌اند. براساس مستندات دولتی در چهار سال گذشته، خانواده خاوری به نام‌های مختلف و اشخاص حقوقی حداقل ۱۲٫۱ میلیون دلار در این شهر املاک خریداری کرده‌اند. آنها همچنین مسئول بازپرداخت تقریبا ۱۱ میلیون دلار وامی هستند که از ۱۰ مؤسسه و بانک مختلف گرفته‌اند و نرخ بهره تعدادی از آنها بین ۱۰ تا ۲۱ درصد است.

ارسال نامه استعفا از انگلیس به ایران

کانادا همیشه مأمن امنی برای خانواده خاوری بود. بچه‌ها خیلی زود راهی سرزمین‌های سرد شمالی شدند تا تحصیلات‌شان را در دانشگاه‌های درجه‌یک این کشور آغاز کنند و در کنار آن بیزینسی در حد و اندازه خانواده راه بیندازند. همین است که وقتی در پروفایل دانشگاهی‌شان سرک بکشی، از کارشناسی گرفته تا مقطع دکترا، دانشجوی دانشگاه تورنتو بوده‌اند. یکی بختش را در مهندسی آزمون کرده و دیگری ستاره‌شناسی و فیزیک نجومی. گرچه عاقبت به یُمن پول‌های بادآورده پدر حالا پسرها دستی در ساخت‌وساز و املاک و مستغلات دارند. دو پسر خاوری در کار تجارت و برج‌سازی و انبوه‌سازی وارد شده‌اند و دختر خانواده به نجوم و فیزیک روی آورده است.

بنابر اطلاعاتی که همان زمان به نقل از قاضی سراج (قاضی پرونده) منتشر شده بود، خاوری در تاریخ ۲۰ شهریور ۱۳۹۰ در مقام رئیس بانک ملی ایران، در قالب یک مأموریت کاری برای شرکت در جلسه «پی‌ال‌سی بانک لویدز» تقاضای سفر به انگلستان را مطرح کرده بود. در تاریخ ۲۹ شهریور همان سال با حکم شماره ۵۷۸۶۶۹ با مأموریت او به خارج از کشور موافقت شد؛ اما چند روز بعد، خاوری به لابی هتلش در یکی از شهرهای انگلیس می‌آید و با ارسال یک فکس به تاریخچه فعالیت مدیریتی‌اش در ایران پایان می‌دهد. او در این نامه از مقام خود استعفا داده و آن را به طور رسمی به اطلاع مقام‌های دولتی وقت در ایران می‌رساند.

دختر، ستاره‌شناس خانواده

پرندیس خاوری برخلاف برادرهایش پی درس‌ومشق و علم‌آموزی بود؛ اما گویا پدر با بخشش خانه به دختر جبران مافات کرده است. خانه خاوری در تورنتو که از قضا بسیار خبرساز هم شده است؛ نه متعلق به او که چندی پس از حضور خاوری در کانادا به نام دخترش شد. برخی گزارش‌ها همچنین نشان از آن دارد که خاوری هفت روز پس از خروج دائمی از ایران و ورود به خاک کانادا، وام خانه سه میلیون‌دلاری خود را بازپرداخت کرده و خانه را به دخترش پرندیس انتقال داده است. پرندیس به همین راحتی از قبلِ پدر پولدارِ گریخته از ایران یک‌شبه صاحب خانه شد؛ آن هم خانه‌ای که حالا نه‌تنها برای ایرانیان که برای خیلی از رسانه‌های جهانی محل توجه است.

پرندیس خاوری مدرک دکترای نجوم دارد. محجبه است و در تصویرهایی که از او دیده می‌شود، اغلب با بلوز و شلوار در اماکن عمومی مشاهده می‌شود. وقتی خبرنگار یک شبکه تلویزیونی برای گفت‌وگو با اعضای خانواده راهی خانه آنها شده بود، پرندیس تنها عضو خانواده بود که خیلی کوتاه در مقابل دوربین قرار می‌گیرد. هرچند نه حرف خاصی زد و نه نکته‌ای از آن دیالوگ کوتاه منتشر شد.

خش خاوری!

خشایار خاوری در وب‌سایتش نام «خش» را برای خود برگزیده است. شاید به این خاطر که تلفظ اسم خشایار در نسخه انگلیسی برای غیرفارسی‌زبانان کار ساده‌ای نیست. آقای «خش»، مهندس است. او هم کارشناسی و کارشناسی‌ارشدش را در دانشگاه تورنتو خوانده و حالا برای خودش برووبیایی دارد. از لینک دانشگاه می‌توان یکسر وارد سایت کاری‌اش شد. در وب‌سایت از تجربه‌های کاری‌اش گفته و بیوگرافی‌اش که بیشتر مبتنی‌بر تمرکز بر کار ساخت‌وساز و املاک و مستغلات است.

خش خاوری برخلاف پدر (البته در روزهای مدیریت در ایران) چهره مدرنی برای خود برگزیده است. سروصورتی صفا داده و عکس بزرگی مزین به کراوات در صفحه نخست وب‌سایتش دیده می‌شود. هرچند انتشار تصاویر این روزهای محمودرضا خاوری نیز نشان می‌دهد که حفظ ظاهر او در ایران و تیپ‌های به‌اصطلاح دولتی او برای سازگاری با سمت و مسئولیت آن‌روزهایش بوده و حالا تصاویرش از جهت تجددگرایی با خشایار تفاوت چندانی ندارد. گاهی تیپ اسپورت می‌زند و گهگاه تصاویرش در حال خرید و بازدید از اماکن عمومی در تورنتو در شبکه‌های اجتماعی می‌چرخد.

رستوران‌های خشایار

خشایار خاوری در وب‌سایت شخصی‌اش درباره خودش نوشته: «کارآفرین باتجربه و تحصیل‌کرده‌ای که حوزه علاقه کاری‌اش طیف متنوعی است از سرمایه‌گذاری املاک و مستغلات تا صنعت ساخت‌وساز و فناوری اطلاعات را شامل می‌شود». او همچنین در وب‌سایتش به دریافت یک مدال دانشگاهی اشاره کرده و اینکه تحصیلات کارشناسی و کارشناسی ارشدش در دانشگاه تورنتو در رشته مهندسی بوده است. ازجمله فعالیت‌های تجاری دیگر «خش» می‌توان به فعالیتش در بخش املاک و مستغلات در دو پروژه مشارکتی با ارزش مالی بین ۵۰ میلیون دلار تا یک بیلیون دلار اشاره کرد. در وب‌سایت او همچنین آمده: «خش از تجربه خود در زمینه سرمایه‌گذاری و ساخت‌وساز بهره خواهد برد تا در انتخاب و توسعه پروژه‌های جدید نقش مؤثری داشته باشد. او با بهره از دانش مهندسی و معماری خود آماده همکاری با ذی‌نفعان و متخصصان است». بنگاه هتلداری «خش» شامل سه رستوران لوکس، یک شرکت پذیرایی، دو پروژه جدید در خط لوله و یک شرکت مدیریت خدمات است. سه رستوران خش خاوری به نام‌های «کاوا»، «چابرول» و «اطلس» با استقبال زیاد مشتریان کانادایی مواجه شده است، اما آخرین حوزه‌ای که خش در تجارت به آن وارد شده، شرکت تکنولوژی استارت‌آپی با محوریت آی‌تی است. در کنار کارهای تجاری، امور خیریه و سرمایه‌گذاری در هنر نیز در همه کارهای خشایار خاوری در مرکز فعالیت‌های تجاری او قرار دارد.

اردوان خاوری

به‌جز تصاویری از شادی‌های اردوان خاوری در یک میهمانی و برخی خبرهای پراکنده درباره مدیریت او بر انبوهی از شرکت‌ها با اسامی ایرانی (صحت آن هنوز تأیید نشده و منبعی برای دریافت این تأییدیه نیز به دست نیامد) اطلاعات چندانی از او در اختیار نیست. برخی گزارش‌ها نشان از آن دارد که اردوان با کمک خانواده و به‌طورخاص پدرش حدود ۱۴٫۲ میلیون دلار پیشرفت مالی داشته است.

نام او نیز به همراه برادرش، خشایار و پدرش، محمودرضا چندی پیش در یک پروژه مشترک ساخت‌وساز با یک تاجر ایرانی بر سر زبان‌ها افتاد و به تشکیل یک دادگاه منتج شد. اردوان خاوری برخلاف خشایار به‌جای کانادا بیشتر در حوزه دوبی مشغول به فعالیت بوده است، به‌ویژه در روزهایی که پدرش هنوز بر مسند مدیرعاملی بانک ملی ایران مشغول به کار بود.

> **خاوری سال ۸۵ تابعیت کانادایی‌اش را به دست آورد و سال ۸۶ آنجا برای خودش خانه‌ای خریداری کرد. البته خبرهای دیگری نشان از آن دارد که خاندان خاوری (فرزندان پسری او) از سال ۸۱ در تورنتوی کانادا صاحب ملک و مال بودند. خاوری سه فرزند دارد، پرندیس تک دختر خانواده است و خشایار و اردوان، پسران خاوری‌اند**

ماجرای شکایت مالی علیه خانواده خاوری

خشایار و اردوان، دو پسر محمودرضا خاوری، در مسیر پدر گام برداشته‌اند و حالا دستی در بیزنس دارند. همین چندی پیش بود که دادگاه شکایت یک برج‌ساز ایرانی-کانادایی از خانواده خاوری‌ها خبرساز شد.

ماجرای شراکت نافرجام خانواده خاوری با سام میرزاهی، از سرمایه‌گذاران ایرانی - کانادایی، گرچه بازتاب چندانی در رسانه‌های داخلی ایران نداشت، اما در کانادا غوغا کرد. به گزارش بلومبرگ، میرزاهی، خاوری را در سال ۲۰۰۸ ملاقات کرد. دو پسر خاوری، خشایار و اردوان، از ابتدای دهه سوم زندگی‌شان وارد کار مشترک با میرزاهی شدند. پایگاه خبری «گلاب‌اندمیل» سال پیش گزارشی در همین زمینه منتشر کرد. در آوریل سال ۲۰۱۴، میرزاهی درباره مشکلات مالی اردوان (پسر محمود خاوری) در دوبی سخنانی را منتقل کرد. طبق اسناد دادگاه، میرزاهی در صورت پرداخت‌نکردن ۱۴ میلیون دلار از فروش پروژه «هزلتون» با تهدید فیزیکی روبه‌رو خواهد بود. میرزاهی در آن زمان گفت هیچ پولی از پروژه‌ها تا اتمام کاملشان توزیع نشد. میرزاهی همان زمان گفت خاوری تهدیدش کرد اگر همکاری نکند، شهرتش را خراب می‌کند. خاوری یک ساعت برای تهیه صورت‌حساب به او فرصت داد و گفت در غیر این صورت عواقب همکاری‌نکردن را بپذیرد. میرزاهی ادعا کرده از ترس تهدیدها، هفت میلیون دلار چک به خانواده خاوری داده است. در اظهارات قانونی، خانواده خاوری تهدید به مرگ را انکار کرده‌اند. خشایار در پاسخ به مسائلی که در طرح دعوی مطرح شد، گفته؛ اتهام‌ها علیه پدرش با واقعیت فاصله دارد. خشایار در دادگاه اسنادی ارائه کرد که میرزاهی بارها امنیت خانواده‌اش را به‌خاطر سابقه کیفری پدرش تهدید کرده است. پسر خاوری گفته؛ افراط‌گرایان با توجه به شغل قبلی خاوری در سیستم بانکی ایران، قصد صدمه به او و خانواده‌اش را داشته‌اند.

ایرانیان مقیم کانادا خواستار لغو تابعیت خاوری‌اند

نشریات گوناگونی در کانادا و آمریکا نظیر گلاب اندمیل، تورنتواستار، واشنگتن‌پست، نیویورک‌تایمز، فایننشیال‌تایمز و بیزنس‌ویک داستان محمودرضا خاوری و خانه و ثروتش در کانادا را بارها زیر ذره‌بین خبرنگاران خود بررسی کرده‌اند. آنها در گزارش‌ها به فرار خاوری به دنبال یک رسوایی مالی در ایران اشاره کرده‌اند. همان پرونده‌ای که در ایران به‌عنوان اختلاس سه‌هزارمیلیاردتومانی بر سر زبان‌ها افتاد و مانند زلزله‌ای مهیب دولت آن روز احمدی‌نژاد را لرزاند. برخی گزارشگران بعضی از رسانه‌ها با رفتن به محل خانه خاوری (که در محله اعیان‌نشین تورنتو واقع است) تلاش کرده‌اند با محمودرضا خاوری مصاحبه کنند.

ادامه در صفحه ۱۹

روزنه

چراغ روشن منتشر شد

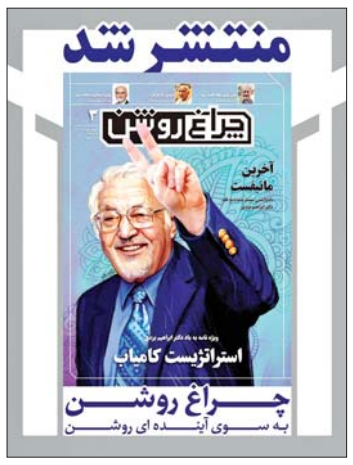

● شماره سوم نشریه چراغ روشن به صاحب‌امتیازی و مدیرمسئولی علی شاملو منتشر شد. این شماره ویژه‌نامه مرحوم دکتر ابراهیم یزدی است که گفت‌وگوهایی با فرزندان، همسر و نزدیکان دکتر یزدی داشته و گفت‌وگوها را نیز با محمد توسلی، دبیرکل نهضت آزادی و مهندس صباغیان، وزیر کشور دولت موقت، انجام داده. لازم به ذکر است یادداشتی منتشرنشده هم از مرحوم دکتر ابراهیم یزدی با عنوان آخرین مانیفست به چاپ رسیده است.

روزنه

ظریف به ایتالیا و آذربایجان رفت

● **ایرنا:** سخنگوی وزارت امور خارجه از سفر ظریف به ایتالیا و آذربایجان خبر داد. بهرام قاسمی، سخنگوی وزارت امور خارجه خبر داد: «محمدجواد ظریف، وزیر خارجه ایران امروز، به‌منظور شرکت در سومین کنفرانس بین‌المللی گفت‌وگوهای مدیترانه‌ای که در رم برگزار می‌شود، به ایتالیا سفر کرده است. محورهای اصلی این کنفرانس امنیت مشترک، سعادت مشترک، مهاجرت، فرهنگ و جامعه مدنی است. این سفر بنا بر دعوت رسمی «آنجلینو آلفانو»، وزیر خارجه ایتالیا، انجام شده و ظریف یکی از سخنران‌های این مراسم است. وزیر خارجه ایران فردا برای شرکت در کنفرانس قلب آسیا به باکو سفر می‌کند.